

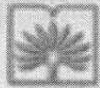

آزادی بیان در حقوق ایران و اسناد بین المللی حقوق

بشر

مؤلف:

محمد علی اکبر زاده

سازمان نشر و دانش

سرشناسه	اکبرزاده، محمدعلی، ۱۳۵۴-
عنوان و نام پدیدآور	آزادی بیان در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی حقوق بشر / مولف محمدعلی اکبرزاده.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات سنجش و دانش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۰۳ ص.
شابک	978-622-0511-34-2
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	آزادی بیان
موضوع	Freedom of expression
موضوع	آزادی بیان -- ایران
موضوع	Freedom of expression -- Iran
موضوع	آزادی بیان -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Freedom of expression -- Law and legislation -- Iran
موضوع	حقوق بین‌الملل و حقوق بشر
موضوع	International law and human rights
رده بندی کنگره	KT۰
رده بندی دیویی	۳۴۲/۰۸۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۱۹۰

عنوان: آزادی بیان در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی حقوق بشر

مولف: محمدعلی اکبر زاده

ناشر: سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۱۱۳۴-۲

نشانی: میدان انقلاب. خیابان انقلاب. خیابان دانشگاه. پلاک ۱۲۶.

تلفن: ۰۲۱۶۱۲۶

«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد»

سنجش و دانش

www.sanjesh.ir

sanjeshodanesh@iran.ir

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

ISBN 978-622-05-1134-2

786220

511342

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
کلیات.....	۲
بیان مسئله.....	۲
اهداف.....	۳
ضرورتها.....	۴
سؤالات.....	۴
فرضیه‌ها.....	۴
پیشینه.....	۴
فصل اول- کلیات و مفاهیم.....	۶
مبحث اول- مفهوم آزادی.....	۶
گفتار اول- مفهوم آزادی از دیدگاه اندیشمندان.....	۷
بند اول- کلاسیک‌ها.....	۷
بند دوم- دوران مدرن.....	۷
مبحث دوم- نظریات اندیشمندان در باب ماهیت آزادی.....	۱۰
گفتار اول- تقسیم‌بندی انواع آزادی.....	۱۱
بند اول- آزادی در مفهوم مثبت و منفی.....	۱۱
بند دوم- دیدگاه گاردینر در مورد آزادی.....	۱۲
بند سوم- «آزادی از چیزی» در مقابل «آزادی برای انجام کاری».....	۱۴
بند چهارم- آزادی از اراده دیگران؛ نبود اجبار و تهدید.....	۱۵
بند پنجم- آزادی برای انجام کارهای مختلف.....	۱۷
گفتار دوم- گستره‌ی آزادی از دیدگاه اندیشمندان.....	۱۷

بند اول - گستره‌ی آزادی از دیدگاه اسناد بین الملل	۱۹
قسمت اول - آزادی بیان (حق یا آزادی)	۲۳
قسمت دوم - آزادی بیان: (حق منفی یا حق مثبت)	۲۵
بند دوم - انواع بیان	۲۷
فصل دوم - آزادی بیان در نظام بین المللی حقوق بشر	۳۳
مبحث اول - مصادیق و جلوه‌های آزادی بیان در نظام بین المللی حقوق بشر	۳۵
گفتار اول - حق دسترسی به اطلاعات	۳۵
گفتار دوم - آزادی مطبوعات	۳۶
مبحث دوم - موازنه محاذی کننده آزادی بیان در نظام بین المللی حقوق بشر	۳۷
گفتار اول - چارچوب حقوقی اعمال محدودیت بر آزادی بیان	۳۸
بند اول - اصل قانونی بودن	۳۹
بند دوم - اصل ضرورت دموکراتیک	۳۹
بند سوم - اصل عدم تبعیض	۴۰
بند چهارم - اصل مشروعیت (در هدف)	۴۰
مبحث سوم - مصادیق آزادی بیان در اسناد فراملی	۴۱
گفتار اول - آزادی بیان در بیانیه ژوهانسبورگ	۴۱
بند اول - آزادی بیان در مقررات بین المللی منطقه‌ای	۴۴
بند دوم - معاهده اروپایی حقوق بشر	۴۴
بند سوم - منشور آفریقا و اصل آزادی بیان	۴۶
بند چهارم - اعلامیه حقوق بشر فرانسه	۴۷
گفتار دوم - اسناد منطقه‌ای حقوق بشر	۴۸
بند اول - کنوانسیون اروپایی حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی	۴۸
بند دوم - اعلامیه‌ی آمریکایی حقوق و تکالیف انسان	۴۹

بند سوم- کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر.....	۴۹
بند چهارم- منشور آفریقایی حقوق بشر.....	۵۰
گفتار سوم- اسناد اسلامی حقوق بشر.....	۵۱
بند اول- اعلامیه‌ی حقوق بشر شورای اسلامی اروپا (۱۹ سپتامبر ۱۹۸۱).....	۵۱
بند دوم- اعلامیه‌ی حقوق بشر در اسلام (کویت ۱۹۸۱).....	۵۱
بند سوم- بیانیه‌ی قاهره.....	۵۲
گفتار چهارم- طرح کنوانسیون محو هرگونه نابردباری مذهبی.....	۵۲
گفتار پنجم- بیانیه آمریکایی اصول آزادی بیان.....	۵۳
مبحث چهارم- قواء بین المللی محدودکننده آزادی بیان.....	۵۴
گفتار اول- اسناد جهانی.....	۵۵
بند اول- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی.....	۵۵
بند دوم- کنوانسیون بین المللی رفع تبعیض نژادی.....	۵۷
بند سوم- کنوانسیون حقوق کودک.....	۵۸
بند چهارم- کنوانسیون حق بین المللی تصحیح.....	۵۸
گفتار دوم- اسناد منطقه‌ای.....	۵۸
بند اول- کنوانسیون اروپایی حقوق بشر.....	۵۸
بند دوم- کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر.....	۶۰
بند سوم- منشور عربی حقوق بشر.....	۶۱
بند چهارم- اعلامیه بین آمریکایی اصول آزادی بیان.....	۶۳
بند پنجم- اعلامیه اصول آزادی بیان در آفریقا.....	۶۳
فصل سوم- آزادی بیان در نظام حقوقی ایران.....	۶۵
مبحث اول- آزادی عقیده در قوانین قبل از انقلاب اسلامی ایران.....	۶۵
گفتار اول- آزادی عقیده در ایران باستان.....	۶۵

گفتار دوم- ایران پس از اسلام.....	۶۷
مبحث دوم- آزادی عقیده در زمان مشروطیت تا انقلاب اسلامی ایران.....	۶۸
مبحث سوم- آزادی عقیده پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران.....	۷۰
گفتار اول- آزادی عقیده در قوانین جمهوری اسلامی ایران.....	۷۲
گفتار دوم- آزادی عقیده در قالب اصول عام مربوط به آزادی‌ها در قانون اساسی.....	۷۳
گفتار سوم- آزادی عقیده در اصول خاص قانون اساسی.....	۷۸
مبحث چهارم- مصادیق آزادی بیان.....	۷۹
گفتار اول- ممنوعیت تفتیش عقیده.....	۷۹
گفتار دوم- آزادی مطبوعات.....	۸۱
نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....	۹۰

آزادی بیان در ابعاد مختلف آن موضوعی است که دولتهای دموکراتیک موصوف به وصف قانونمداری، در بسیاری از حوزه‌های تئوریک با آن مواجه‌اند. در پرتو وجوه گوناگون آزادی بیان، دولت حقوقی تکالیف و الزاماتی دارد که عمل بدان ممکن است وجه دموکراتیک این نهاد را کم رنگ یا خدشه دار سازد. از این رو از یک سو، اصالت دادن به آزادی بیان به صورت حداکثری از میزان و اصالت وجه دموکراتیک دولت را تقویت و دولت را به یک نهاد ناجی حداکثری تبدیل می‌سازد. از سوی دیگر تاکید بیش از حد بر وجه دموکراتیک دولت و غفلت از نقض آزادی بیان، تهدیدی برای حیات حقوقی و سیاسی شهروندان و مردم یک کشور محسوب می‌شود. بنابراین آزادی بیان باید واجد حدود و ثغوری باشد. در این پایان نامه نگارنده پس از طرح کلیاتی راجع به آزادی، وجه مختلف آن را مورد بررسی قرار داده و پس از آن به تبیین موضوع در اسناد فراملی و ملی بشری نظام حقوقی ایران اشاره داشته است.